

**Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego
klasy 4-8 szkoły podstawowej
Zespołu Szkół w Krzywiniu**

Nauczyciele poloniści: Kamila Humerska, Monika Kaczmarska-Banaszak, Sylwia Ruta,
Marzena Skorzec, Zofia Szydłowska

ZASADY DOTYCZĄCE OCENIANIA

1. W przedmiocie oceny z języka polskiego mieszczą się:
  - znajomość i rozumienie tekstów literackich,
  - umiejętność redagowania wypowiedzi ustnej i pisemnej w różnych formach,
  - sprawność językowa i ortograficzna,
  - rozumienie i używanie pojęć związanych z nauką o języku, literaturą (a także filmem i teatrem).
2. Na ocenę półroczną i końcoworoczną z języka polskiego składają się oceny cząstkowe, które uczeń uzyskuje za różne formy aktywności.
3. Pomiar osiągnięć ucznia odbywa się za pomocą następujących narzędzi:
  - a. wypowiedź ustna:
    - odpowiedź ustna - polega na sprawdzeniu wiadomości i umiejętności ucznia w zakresie rozumienia problemu danego działu programowego,
    - recytacja z pamięci utworów poetyckich,
    - udział w dyskusji;
  - b. prace pisemne:
    - sprawdziany kompetencji czytelniczych, np. sprawdzające znajomość treści lektur,
    - sprawdziany z wiedzy o literaturze i z kształcenia językowego,
    - dyktanda, kartkówki, prace klasowe,
    - prace pisemne - redagowanie krótszych i dłuższych form wypowiedzi pisemnej,
    - testy diagnozujące,
  - c. konkursy polonistyczne,
  - d. prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,
  - e. aktywność i inicjatywa przejawiana na lekcji,
  - f. rysunkowa (plastyczna) konkretyzacja utworów literackich,

- g. prezentacje tematyczne,
- h. praca w grupach,
- i. udział w apelach szkolnych, przedstawieniach, których tworzywem jest słowo.

TRYB OCENIANIA POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY UCZNIĄ

1. Prace klasowe oraz sprawdziany pisemne obejmujące dział materiału muszą być zapowiedziane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel informuje uczniów o formie i zakresie pracy.
2. W przypadku nieobecności jednodniowej uczeń pisze daną pracę na najbliższej lekcji, po dłuższej nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić daną formę pracy pisemnej w ciągu tygodnia od dnia powrotu do szkoły lub po uzgodnieniu terminu z nauczycielem. W przeciwnym razie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną. W przypadku prac sprawdzających znajomość lektur uczeń pisze ją zaraz po powrocie do szkoły.
3. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie nie późniejszym niż trzy tygodnie od dnia przeprowadzenia pracy klasowego lub sprawdzianu.
4. Uczeń otrzymuje poprawioną pracę do wglądu podczas lekcji, dokonuje analizy i korekty popełnionych błędów, a następnie oddaje pracę nauczycielowi.
5. Nauczyciel dołącza pracę do dokumentacji uczniowskiej i udostępnia rodzicom podczas wywiadówki i konsultacji.
6. **Uczeń ma prawo do poprawy oceny z danego sprawdzianu, pracy klasowej, kartkówki. Poprawa jest dobrowolna, ale uczeń może ją pisać tylko raz. Uczeń sam zgłasza chęć poprawy w ciągu tygodnia od daty oddania prac, a nauczyciel wyznacza termin.**
7. **W klasie czwartej wyższa ocena z poprawy zastępuje poprzednią.**
8. **W klasach 5-8 wyższa ocena zostaje dopisana do konta ucznia. Jeżeli uczeń nie poprawi oceny, traci możliwość poprawy następnej pracy w danym półroczu, ocena zostaje wpisana do dziennika, ale nie wlicza się jej do średniej.**
9. Poprawa może odbywać się w formie pisemnej lub ustnej. Ustnie może także odpowiadać ten uczeń, który zgodnie z orzeczeniem PPP, wymaga indywidualnego podejścia lub pomocy nauczyciela.
10. Kartkówki (odpowiedzi pisemne) mogą obejmować materiał z trzech ostatnich tematów. Nie muszą być zapowiadane. Nauczyciel nie musi również zapowiadać krótkich zestawów zadań

do pracy z tekstem.

11. Zespół klasowy może zwrócić się do nauczyciela z prośbą o przesunięcie terminu omawiania lektury, nie później jednak niż na trzy dni przed wyznaczonym wcześniej terminem. Wszystkie zadane lektury są obowiązkowe. Brak znajomości ich treści i zagadnień z nich wypływających skutkuje oceną niedostateczną.
12. Zaangażowanie w problematykę lekcji oceniane jest za pomocą plusów i minusów (sześć plusów to ocena celująca, trzy minusy to ocena niedostateczna) lub ocen, co uzależnione jest od skali trudności problemu.
13. W przypadku redagowania zarówno krótszych, jak i dłuższych wypowiedzi pisemnych, oceniana będzie realizacja tematu, kompozycja, język, styl, ortografia z interpunkcją oraz estetyka. Ważnym kryterium będzie samodzielność pracy ucznia. Prace napisane niesamodzielnie oceniane będą jako niedostateczne i nie będzie można ich poprawiać. Jeżeli praca nie będzie miała związku z tematem, pomimo iż pozostałe kryteria będą poprawne, również zostanie oceniona negatywnie.
14. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych:
  - a. temat – realizacja (zgodność z tematem); rozwinięcie; tok przyczynowo-skutkowy; trafności wnikliwość, ciekawy, oryginalny sposób realizacji tematu;
  - b. kompozycja – spójność; trójdzielność i stosowanie akapitów; proporcje;
  - c. język – poprawność pod względem fleksji, składni, leksyki, frazeologii oraz słowotwórstwa języka polskiego;
  - d. styl - funkcjonalność, brak powtórzeń, odpowiedni dobór środków językowych;
  - e. zapis ortograficzny – poprawność ortograficzna;
  - f. zapis interpunkcyjny – poprawność interpunkcyjna;
  - g. estetyka - wyraźne, czytelne pismo.

Uzasadnienie oceny za pracę pisemną może przybrać formę opisową.

15. Oceniane są osiągnięcia w konkursach przedmiotowych.
16. Uczeń ma obowiązek systematycznie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy oraz zeszyt ćwiczeń, które są dokumentami pracy ucznia. W przypadku choroby czy nieobecności w szkole uczeń uzupełnia notatki. Zeszyt przedmiotowy będzie kontrolowany. Przy ocenie zeszytu będą brane pod uwagę następujące elementy: pismo (estetyka zapisu), sporządzanie notatek, ortografia, interpunkcja. Zeszyt ćwiczeń podlega ocenie według powyższych kryteriów.

17. Obowiązkiem ucznia jest przeczytanie lektury lub dłuższego tekstu zamieszczonego w podręczniku.
18. Uczeń jest zobowiązany do posiadania zeszytu przedmiotowego oraz zeszytu ćwiczeń na każdej lekcji, a podczas omawiania lektur - jednego egzemplarza książki (na ławkę). Ich brak oznacza nieprzygotowanie do lekcji.
19. Dyktanda nie muszą być zapowiadane, a kryteria ich oceniania są uzależnione od stopnia trudności tekstu.
- a. błędy ortograficzne:
- ó, u, rz, ź, ch, h;
  - „nie” z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami;
  - zapis wielką i małą literą;
  - zapis wyrazów z en, em, on, om, a, ę;
  - zapis cząstki – by z różnymi częściami mowy;
  - zakończeń typu –ii, -ji.
- b. błędy II stopnia to inne błędy, np.: a, ę z utratą dźwięczności, zmiękczenia, opuszczenie pojedynczej litery, przestawienie liter; błędy drugiego stopnia mają wartość połowy błędu rażącego.
20. Kryteria oceny recytacji:
- a. znajomość tekstu,
  - b. właściwe tempo mówienia (dostosowane do sytuacji, przestrzeganie znaków interpunkcyjnych),
  - c. wyrazistość (uczeń jest słyszany i rozumiany),
  - d. interpretacja (dostosowanie sposobu mówienia do prezentowanego fragmentu tekstu, odpowiednie akcentowanie, modulacja głosu, pauzy, wyrażanie uczuć za pomocą głosu, zaciekawienie, wzruszenie słuchaczy)
21. **Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu półrocza zgłosić nieprzygotowanie do lekcji i dwukrotnie w półroczu brak: zeszytu przedmiotowego/zeszytu ćwiczeń/podręcznika/lektury/pomocy potrzebnych na lekcji, np. karty pracy (dwa braki dotyczą wszystkich wymienionych wyżej elementów, nie po dwa braki na każdy element).**
- Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac pisemnych (sprawdzianów, prac klasowych) i prac terminowych: recytacji, znajomości treści lektur. Po wykorzystaniu limitu**

określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.

Uczeń powinien każde nieprzygotowanie zgłosić przed lekcją.

22. W przypadku usprawiedliwionej dłuższej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi.
23. Uczeń, który z uzasadnionych powodów nie był obecny w szkole przez dłuższy czas, ustala z nauczycielem termin uzupełniania zaległości, przedstawienia prac pisemnych i napisania sprawdzianów.
24. Nieobecność w szkole nie zwalnia ucznia z obowiązku zaznajomienia się z omówionym podczas jego nieobecności materiałem.
25. **Wagi ocen ustala nauczyciel, uzależniając je od stopnia trudności materiału.**
26. Wszelkie kwestie nieuregulowane Przedmiotowym Systemem Oceniania rozstrzyga nauczyciel po wysłuchaniu wyjaśnień, argumentacji ucznia.

ZASADY WYSTAWIANIA OCENY NA ZAKOŃCZENIE PIERWSZEGO PÓŁROCZA I OCENY KOŃCOWOROCZNEJ

1. Oceny na zakończenie pierwszego półrocza oraz oceny końcoworoczne są wystawiana na podstawie ocen cząstkowych.
2. Nie są średnią ocen cząstkowych.
3. Najistotniejszym elementem oceny na zakończenie pierwszego półrocza oraz oceny końcoworocznej są oceny cząstkowe uzyskane za samodzielne prace realizowane w trakcie lekcji (np.: sprawdziany, prace klasowe, odpowiedzi ustne). Ważna jest także systematyczność ucznia na wszystkich lekcjach języka polskiego, a nie na zajęciach bezpośrednio poprzedzających wystawianie ocen.

WYPOSAŻENIE UCZNIA: zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, podręcznik, tekst lektury w czasie jej omawiania.

Ocenianie prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek oparte jestna następującej skali ocen:

- poniżej 35% - niedostateczny
- pow. 35% - 43% - dopuszczający
- pow. 43%– 48 %– dopuszczający +
- pow. 48% – 50% – dostateczny –
- pow. 50% - 65% - dostateczny
- pow. 65% - 73% - dostateczny +
- pow. 73% - 75% - dobry –
- pow. 75% - 85% - dobry
- pow. 85% - 89% - dobry +
- pow. 89% - 91% - bardzo dobry -
- pow. 91% - 96% - bardzo dobry
- pow. 96% - 99,9% - bardzo dobry +
- 100% - celujący

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - dostosowanie wymagań edukacyjnych:

1. Zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań - dzielenie materiału na mniejsze partie. Wyznaczanie czasu na ich opanowanie.
2. Wydłużanie czasu na odpowiedź.
3. Formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady.
4. Unikanie sytuacji, w których uczeń czyta głośno przy klasie nowy tekst, wskazywanie wybranych fragmentów dłuższych tekstów do opracowania w domu, a następnie sprawdzanie techniki czytania.
5. Wydłużenie czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomoc w ich odczytaniu.
6. Umożliwienie uczniowi przygotowania się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie.
7. W przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczenie tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), pomaganie w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów.

8. W przypadku uczniów z dysgrafią i dysleksją błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach nie dyskwalifikują całej pracy.
9. Ograniczenie czytania obszernych lektur do rozdziałów istotnych ze względu na omawianą tematykę.
10. Kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów i prac klasowych.
11. Ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisania zmniejszenie liczby zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużenie czasu pracy ucznia.
12. W sprawdzianach, pracach klasowych czy kartkówkach wskazane stosowanie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami – pozwoli to uczniowi skoncentrować się na kontrolowanej tematyce, a nie na poprawności pisania.
13. Preferowanie wypowiedzi ustnych.
14. Częstsze sprawdzanie wiadomości, ale krótszych partiach materiału.

Ogólne i szczegółowe zasady oceniania w poszczególnych klasach w załącznikach.

Krzywiń, wrzesień 2024

